

EL CATALANISME A CASTELLAR DURANT L'ÈPOCA REPUBLICANA

JOAN BLANQUER I PANADÉS

QUASI de sempre a Castellar hi havien existit, més o menys ben estructurades, dues forces polítiques: la Lliga Regionalista, convertida al cap d'uns anys en Lliga Catalana i representant una ideologia conservadora, i el Círcol Republicà Autonomista que vingué a convertir-se en adherit al partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, juntament amb la integració del Sindicat de pagesos altrament qualificat de «rabassaires».

Després del parèntesi de la dictadura del general Primo de Rivera (del setembre de 1923 al gener de 1930) i davant la perspectiva d'unes eleccions el resultat de les quals havia de conduir a l'establiment de la Segona República espanyola, la situació política a Castellar va definir-se encara més clarament en dos partits: el de la Lliga Catalana que representava la dreta, és a dir un catalanisme conservador, i el d'Esquerra Republicana de Catalunya, òbviament representant una ideologia esquerrana.

En les eleccions a Diputats a Corts Espanyoles del novembre del 1933 es van registrar els següents resultats:

Esquerra Republicana de Catalunya	1.308 vots
Lliga Catalana	705 vots

I en les municipals del 1934 dels resultats van ser:

Esquerra Republicana de Catalunya	1.197 vots
Lliga Catalana	561 vots

Uns resultats semblants van ser registrats en altres consultes electorals celebrades dintre els cinc anys de règim republicà, de manera que crec que pot ser considerada raonable la conclusió següent: del cens electoral del poble de Castellar un 65 % eren votants d'esquerra i 35 % ho eren de dreta.

Ha transcorregut des d'aleshores molt de temps i això constitueix una condició favorable per a poder jutjar desapassionadament una època breu però gràvida d'esdeveniments molt importants. La vaig viure apassionadament perquè la meua edat hi contribuïa i la meua condició de militant d'un partit de centre-esquerra també, però penso que avui podré evocar-la amb la necessària objectivitat.

Durant els cinc anys que va governar el poble una majoria d'esquerra es van produir diversos fets que enfron-

taven majoria i minoria, de vegades d'una manera molt viva: foren ben fortes les tensions que es crearen, sobretot, quan va tractar-se de qüestions d'ensenyament o quan les ressenyes de les sessions municipals del setmanari *La Farga* eren considerades tendencioses contra la majoria, però mai, en cap cas no sols no hi hagué desacords sinó que sempre hi va haver unanimitat quan es tractava que una qüestió determinada i de prop o de lluny pogués afectar Catalunya.

Recordant certs fets o circumstàncies que en aquells temps es consideraven dramàtics, avui crec que han de ser considerats bo i tenint en compte que el nostre era llavors un poble amb mires força estretes i amb una certa tendència, a més a més, a exagerar el caràcter conflictiu de qualsevol esdeveniment fos quina fos la seva naturalesa.

Mai, que jo recordi, durant el quinquenni republicà amb majoria esquerrana va existir cap motiu de conflicte amb la minoria conservadora quan es tractava d'una qüestió protagonitzada pel nostre país. Ni fora de l'Ajuntament tampoc. Ni a l'Orfeó Castellarenc on ens trobàvem cantaires d'ideologia esquerrana i de conservadora; ni a l'Esbart Teatral, ni a la Redacció de *La Farga* on sempre hi va regnar una gran cordialitat... I és que, en definitiva, tot el més que succeïa era que les dues ideologies, simplement, discrepaven i, encara, només en algunes coses en què avui, potser, nosaltres no hi donaríem cap importància.

No, nosaltres, ni els uns ni els altres, no vam contribuir gens ni mica a encendre l'horrible foguera en la qual van ser immolades tantes i tantes vides; entre elles les d'un bon nombre de castellarencs d'ideologies ben diverses.

Cartell central de la campanya electoral de la Lliga Catalana a les eleccions de Diputats al Parlament de la República

